

דעם רביניס גאנט

איי-יערע קינדרער ואָלט אַיר מונדען זיין
וּואַס דָא קָאָט זִיךְ יִטְאֹן שְׁהָרֶזְעֵיט

ויקהיל - שקלים
תשפ"ב
גלוון 82

דער רײַינער קלאָאג

א גוטו לעכטיגו שְׁבַת פָּאָר אַלְעַ טִיעָרָע קִינְדָּעָר

האט אַיר גַּעֲהָעָרט דִּי פְּרִישָׁע נִיעָס? נִיּוֹן?
דִּי וּוֹאָק וּוֹעַט מַעַן בָּעָזָר הַשְּׁמָחָז פָּוֹן דִּי פְּרִשָּׁה
פָּוֹן דִּי וּוֹאָק אָוֵיךְ לִיְּגַעַן דִּי קְרִיאָה פָּוֹן "מְחַצִּית
הַשְּׁקָל". דָּעַר הַיְּלִיגָּעָר רַבִּי הָאָט גַּעֲזָגָט: "פָּוֹן
אָנְהִיבְּ זַעֲגָעָן אַלְעַ הַתְּחִלּוֹת גַּעֲזָעָן פָּוֹן פְּסָח,
וּוְיל אַלְעַ מְצֹות זַעֲגָעָן זַעֲגָעָן זַקְרָא לִיצְיָאת מַצְרָים
אֶבעָר הַיִּנְטָן..."

דָּעַר רַבִּי הָאָט נִישְׁט אָוִיסְגָּעָפִירְט וּוֹאָס אִין
הַיִּנְטָן... אֶבעָר רַבִּי נִתְּנָן פָּאָרְשָׁטָאָגָעָן פָּוֹן

הַיְּלִיגָּן רַבִּי
אוֹזְהַיִּנְטָן זַעֲגָעָן
אַלְעַ הַתְּחִלּוֹת
פָּוֹן פּוֹרִים. אַלְעַס
הַיִּבְּט זַיְה אָן פָּוֹן
פּוֹרִים! אָנוֹ שְׁקָלִים
אִין דִּי עַרְשְׁטָע,
הַכְּנָה פָּאָר פּוֹרִים,
קוּמָט אָוִיס אָז
דִּי שְׁבַת אִין דָּעַר

הַתְּחִלָּה פָּוֹן אַלְעַ הַתְּחִלּוֹת.

מַעַן זַעַט טַאָקָע אָז דִּי גַּנְגָּצָע בָּס פָּוֹן פּוֹרִים
אִין גַּעֲזָעָן בְּזָכוֹת דִּי הַיְּלִיגָּע מְצֹהָה פָּוֹן מְחַצִּית
הַשְּׁקָל, אָזְוִי וּוֹחַמְמִינוֹ זְכָרוֹנָם לְבָרָכה זַעֲגָעָן
אָנוֹן מְגַלָּה אָז וּוֹעֵן הַמּוֹן הַרְשָׁע יְמִיח שָׁמוֹ הָאָט
גַּעֲזָוָלֶט גַּעֲבָן אָעֵן תְּוִיזְעַט זְילְבָעַרְגָּעָן כָּרָר פָּאָר
אָחַשְׂרוֹזֶשׁ צָו הַאֲרָגָעָן חַס וְשַׁלּוּם דִּי אִידָּן,
אִין אַרְזָוִיס אֲבָת קָוָל אָנוֹ גַּעֲזָגָט: "רְשֻׁעַ! כָּרָר

35

קְרִימָו שְׁקָלִים לְשְׁקָלִיק" דִּי אִידְיָשָׁע קִינְדָּעָר
הָאָבָן שְׁוֹין גַּעֲפָעָךְעָרט אָנוֹ גַּעֲעָבָן שְׁקָלִים
נָאָק פָּאָר דִּיְגָעָ שְׁקָלִים!
וּוֹאָס אַיְזָי אָזְוִי חַשּׁוּב דִּי מְצֹהָה פָּוֹן מְחַצִּית הַשְּׁקָל
- אָוְיף אָזְוִי וּוֹיִיט אָז פָּאָר מְשָׁה רַבִּינוֹ אַלְיאַן
אַיְזָי שְׁעוּר גַּעֲזָעָן וּוּי אָזְוִי עַס דָּאָרָף אַוְיְסָעָן
דָּעַר מְחַצִּית הַשְּׁקָל? בִּזְוּ דָעַר אַוְיְקָעָרְשָׁטָעָר
אַלְיאַן הָאָט אִים בָּאוּוֹן "זה יַתְּנוּ".

רַבִּי נִתְּנָן גִּבְּטָצָו פָּאָרְשָׁטִין דִּי טִיפְקִיִּיט פָּוֹן דִּי
הַיְּלִיגָּע מְצֹהָה.
"שְׁקָל לִסְמָ"
אַיְזָי פָּוֹן לְשָׁוֹן
"מְשָׁקָל" - אָ
"זְוָאָג-שְׁאָל",
אָזְוִי וּוּי אָ
וּוְאָגְ פָּוֹן דִּי
פָּאָרְצִיִּיטִישָׁע
אַמְּמָאָל, אָכְפָּ
מְאַזְנָנִים וּוֹאָס

כִּיְגַּט זַיְה נִישְׁט אֶבעָר אֶקְעָר אַהֲרָן, עַס שְׁטִיטִיט
פּוֹנְקָט אִינְגְּמִיטָן, אָזְוִי אָוֵיךְ דָּאָרָף אָאִיד שְׁטִיטִין
אִין עַבְוֹרְתָה הָ. פָּוֹן אַיְזָי וּוֹיִיט דָּאָרָף אָאִיד שְׁטִיטִין
הַאֲלָטָן גַּאֲרָקְלִינוֹ אָנוֹ נִישְׁט הַאֲלָטָן פָּוֹן זַיְה
גַּאֲרַנִּישָׁט, אֶבעָר פָּוֹן דָעַר אַוְיְטָעָר זִיְתָדְעָר זַיְה
מַעַן הָאָבָן אַסְאָר עַזְוֹת דְּקָרְשָׁה אָנוֹ זַיְה נִישְׁט
לְאָנוֹ אַרְאָפְּנוּוֹאָרָפְּן פָּוֹן קִיְיָו שָׁוֹם שְׁטָעָר.

אַיְנָגָל דָּאָרָף זַיְה בָּעַטְן בִּים אַוְיְקָעְרְשָׁטָן:
הַמִּשְׁׁה-אַיְזָי-זַיְתָן-8

מַיִת אֲנָא יֵצֵר הֶרְעָ?

פּוֹיְוִיל: דָּוֹרָה לִצְנוֹת!

בּוּרֶל: פְּכַלְתִּת! וּוֹאָס אַיז דִּין אוּפְּגָאָבָע אַלְזַ

לַּזַּ, אַיךְ בֵּין שׂוֹן נִיגְעָרִיג?!

פּוֹיְוִיל: הַעַר קִיךְ אֹוִיס. אַיךְ בֵּין דָּאָק אַ
בְּרַסְלְבָעָר חַסִּיד - אַיךְ קֻומָּת אַהֲיִם פָּונְחָר,
אַיךְ בְּאֲגִים כִּיּוֹעַ עַלְטָעָרָן, אַונְ מִיטַּ זַיְעָר
רְשָׁוֹת גַּיִ אַיךְ אַרְיִין אַין מִינְ צִימָעָר, אַיךְ צִינָד
אַן דִּי מַזְוִיק אַונְ מַגִּיטַּ אַ...

בּוּרֶל: רְקֹנְדָּה'לְעָ... אַיךְ טַאנְצַ מִיטַּ מִיטַּ דִּיר
פּוֹיְוִיל...

פּוֹיְוִיל: דָּא קֻומָּט אַרְיִין דִּי לִצְנוֹת. דָּוְהֶרְעָסְטַּ?!

דִּי אַלְעַ עַצְבּוֹת וּוֹאָס דָּעַר יֵצֵר הֶרְעָה אַטְ מִיר
צַוְּגַעְרָעַנְגַּט, שְׁלַעַפְתָּ אַיךְ אַרְיִין אַיְעָם טַעַנְצָל.
אַונְ מִיטַּן' גְּרוֹיְסַן כַּפְתָּ פָּונְהַיְילְגָן רַבִּיגַן, וּוּעָרְט
אַלְעַס אַיבְּעַרְגַּעַרְגִּיטַּ צַוְּשַׁמְּחָה אַונְ צַוְּזִיקָה,
אַזְוִי אַונְ אַס בְּלִיְבַּט גַּאֲרַנִּישַׁט אַיבְּעַר בַּיִים יֵצֵר
הֶרְעָ אַין בּוֹיךְ!

בּוּרֶל: וּוֹאָס?! דָּעַר יֵצֵר הֶרְעָ בְּרַעְכַּט עַס
אוּוִיס?!

פּוֹיְוִיל: נָאָךְ וּוֹי עַר בְּרַעְכַּט... וּוֹי אַשְׁכּוֹר פּוֹרִים
נָאַקְמִיטָאָג. עַר בְּרַעְכַּט אַונְ בְּרַעְכַּט אַונְ בְּרַעְכַּט...
בֵּין עַר וּוּעָרְט אַיְגְּגַעַדְאָרָט, וּוֹי אַפְּאַרְפּוֹילְטַע
צַוְּוִילְ!

זָאָג מִיר בּוּרֶל, בֵּין אַיךְ נִישְׁטָ קִיְּין
לַּזַּ?!

פְּאַרְשְׁטִיטַיִת זִיךְ אַלְיִין אַז
נָאָר לִצְנוֹתָא פָּונְהַזְוְהָה זַרְהָה מַעַג
מַעַן! פָּונְזִיִּין דָּאָרָף מַעַן מַאֲכָן לִיצֵּי
לִצְנוֹת!

בּוּרֶל: אַזְוִי גְּרִינְג וּוּעָרְט
אוּסְטְּגַעַמְעַקְטַּ עַצְבּוֹת?

פּוֹיְוִיל: בּוּרֶל! נָאָר אַונְ לִצְנוֹת!!
אַיךְ פְּאַלְגַּ מִינְ זַבִּי, עַר הַיִּסְטַּ

בּוּרֶל: פּוֹיְוִיל אוֹיף וּוֹאָס גִּיְסְטוֹ זִיךְ פָּאַרְשְׁטַעַלְן
פּוֹרִים?

פּוֹיְוִיל: אוֹיף אַלְזַ!

בּוּרֶל: אַלְזַ? וּוֹיְזַ זַעַט אֹוִיס אַלְזַ?

פּוֹיְוִיל: אַזְוִי וּוֹי אַיךְ זַעַט אֹוִיס אַגְּאַנְצַ יָאָרָ!

בּוּרֶל: דָּוְבִּיקְט אַגְּאַנְצַ יָאָר אַלְזַ?

פּוֹיְוִיל: נָאָךְ וּוֹיְיָ אַקְעָן מַאֲכָן פּוֹרִים פָּוּנְ
גְּרוֹיְסַע רַוְּבָּעָרָס. אַיךְ וּוֹיְשַׁ זַיִ אַפְתָּ, מִיטַּ אַיִּין
וּוֹיְץַ אַפְּבָעָר אַגְּוָטָס!

בּוּרֶל: אַיךְ דָּעַרְשָׁרָעָק מִיהְ שׂוֹן, מִיטַּ וּוּלְכָעַ
שׂוֹנִינְדְּלָעָרָס הַאָסְטַו צָוֹתָן?

פּוֹיְוִיל: מִיטַּן גְּרַעְסְּטַן שׂוֹנִינְדְּלָעָר! מִיטַּ דָּעַם
יֵצֵר הֶרְעָ אַלְיִין!

עַר אַרְבָּעַט בִּיטָּעָר שְׁוֹ�וָר יְעָדָן אַיְנְצִיגָן טָאָגְ מִיר
אוּפְּצְנָרְעָגָן, אַפְּשָׁרְעָקָן, אַפְּזָאָגָן, אַוְסְפָּאָפָּן,
אַיְנְעָדָן. בֵּין סְוּפְתָּ טָאָגְ נָאָכָן אַרְבָּעָטָן בִּיטָּעָר
שְׁוֹ�וָר, אַיךְ דָּעַר יֵצֵר הֶרְעָ אַנְגָּעָפְרָאָסָן
מִיטַּ עַצְבּוֹת אַונְ יָאָוָשַׁ וּוֹאָס עַר אַלְיִין הָאָט
צַוְּגַעְרָעַטָּ פָּאָר דִּי אַדְיִישַׁ קִינְדָּעָר. עַר וּוּעָרְט
אַזְוִי אַנְגָּעָשָׁוָאָלָן אַונְ אַנְגָּעָפָאָשָׁעָט אַזְוִי
רִינְטָ אִים פָּעָטָנָס פָּונְזִין בְּאָרְדָּ (אוֹיְבָ)
עַר הָאָט בְּכָלְלָ... אַפְּשָׁר אַגְּשָׁוֹרְעָנָעָ...)

בּוּרֶל: מִיטַּ וּוֹאָס אַיז עַר אַנְגָּעָשָׁוָאָלָן
דָּעַר יֵצֵר הֶרְעָ?

פּוֹיְוִיל: מִיטַּ עַצְבּוֹת אַונְ בִּיטָּעָרְנִישַׁ וּוֹאָס
עַר שְׁלִינְגָּטָ אַיִּין. עַס קְנוּעַטְשָׁטָ אִים אַיִּם
בּוֹין. אַונְ אַסְאָקָ מַאֲלָ בְּלִיְבַּט אִים עַס
שְׁלָעָקָן אַיִּין זַיִן הַאָלָזָ, וּוּילְ עַס הָאָט
גִּישַׁט קִיְּין פָּלָאָז אַיִּין בּוֹין.

בּוּרֶל: אַיז וּוֹי אַזְוִי גִּיבְּסְטַו זִיךְ אַן עַצָּה

פרק 6 שבח'גדעלאַך

געשפירות און ער האט געהאט דערפונן גראיס צער, ער זאל חס ושלום נישט צוקומען צו קיין חלול שבת. דער רבּי האט זיך דאן פֿאָרגעשטעלט דער פֿחֶד וואס מען האט ווען מען פֿרְט אַינְגָּס אַין גיהנום - אָזָא פֿחֶד האט דער הייליגער רבּי געהאט פֿון אַחֲשׁ עַר זָאַל נִישְׁט עַבְרַ זַיִן אוֹף חַלוֹל שבת חס ושלום.

דער רבּי האט נישט געהאט קיין ברירה נאר צו פֿאָרְבַּּלְּיַיבַּּן אַינְגָּס נָאָטָן שְׂמַעַטְעַלְּעַ "הַאֲלָא וּקְיֻם"

וועלכע איז נישט וויט פֿון מַעְדוּדְיוֹקָעַ. דער רבּי מיט די חסידים גייען אַריַין אַין אַפרְּעַמְּדָע גוֹיְשׁ שְׁטוּב אַין דערפֿל. מען קען זיך שׁוֹן פֿאָרְשְׁטָלְוָן וּוּאָסְפָּאָרָא גַּעֲפֵיל דִי חסידים האבן געהאט ווען אלעס אַין שְׁטוּב אַין טְרִיף. נישטא קיין קוזוות אוֹף דִי טִיר, אָפְּלִי אַטְיְשָׁטָור אוֹף שבת אַין נישטא. דער רבּי האט געהאט מיט זיך נאר גַּעַצְיְלַטְעַ חסידים וועלכע זענען מיט אַים מיטעקומען. אוֹיך זענען אַנטְקָעָגָן גַּעֲקָומָעַן עַטְלִיקָעַ חסידים וועלכע האבן אַפְּגָעָנוֹאָרט דַעַם רבּי אַזְיפּן וועג.

קינְדַעְלָעַךְ, וויאוֹי גִּימַט מען צוֹגְרִיַּטְן אַטְיש פְּאַר אָזָא הייליגן צְדִיק? אַבְּעַר דַעַר אוֹיְבָּרְשְׁטָעַר האט אַזְוִי גַּעֲפִירְט, מיר פֿאָרְשְׁטִיַּעַן נִישְׁט דַעַם באַשְׁעָפָּרָס וועגן.

דער הייליגער רבּי מיט זיינַע חסידים האבן נישט וואס צו עַסְן אָזָן טְרִינְקָעָן אַזְיפּן שבת. זַיִן המשך אוֹיך זיינַט 8

קִיבְּדַעְלָעַךְ מען גְּרִיטִית זיך שׁוֹן צוֹם הייליגן שבת. מיר קאָכוּן אַסְפָּעַצְיָעַן מְתָבָה, ווילְיל אָונָז, אלָס בְּרַסְלְבָעַ חַסִּידִים האָבָן מִיר דַעַר "שְׁבַת מִיטְּזִין רְבִּין", ווילְיל דַעַר גְּרוֹזְפָּעַר צְדִיק ווערט אַגְּעוֹרָוֹפָן אַין זָהָר לְקָדוֹשׁ "אָנָּת הָאָ שְׁבַת דְּפָולְהָ יוֹמִי", ער אַיז אלָעַט טָאג שְׁבַת זִיגְּוֹן!

לאָמִיר זָעַן נָאַך אַמְּשָׁה וויאוֹי דַעַר הייליגער רבּי האט זיך גַּעֲגָרִיט צוֹם שבת. אַבְּעַר דָאַסְמָאַל אַיִזְעַס בְּנִישְׁט בְּיִם רְבִּין אַינְגְּדָרְהִים מִיט זיינַע שִׁינְעַס לְיִיכְּטָעַר אָזָן צוֹגְגְּרִיִּיט טִיש.

עַס אַיז עַרְבּ שְׁבַת שִׁירָה. דַעַם רְבִּינְסָה הייליגער שְׁטִיגְגָּעַר אַיז גַּעֲזָעָן, אוֹ דְרִי שְׁבַתִּים אַיִן יָאַר פֿאָרט ער צו די חַסִּידִים - אַיִינְמָאַל אַיִן יָאַר פֿלְעַגְטָעַר פֿאָרְנוּ קַיִן טְשָׁעָרִין, אָזָן אַיִינְמָאַל אַיִן טְרָאוֹוּץ. די שְׁבַתִּים פֿלְעַגְטָעַר דַעַר רבּי זָאָגָן תּוֹרָה בַּיִ שְׁלַשְׁ סְעוֹדָות.

דָאַסְמָאַל האט דַעַר רבּי גַּעֲרַכְּנָט צו פֿאָרְנוּ קַיִן מַעְדוּדְיוֹנְקָעַ. האט אַיר קִינְדַעְלָעַךְ שׁוֹן גַּעֲהָרֶת אַזָּא נָאָמָעַן? אָזָא נִבְּטָעָרְסָאָנְטָעַ נָאָמָעַן, בָּאַלְדָּו וּוּעַט אַיר הַעֲרָן אָנָאָמָעַן פֿון אַשְׁטָאָט, וּוּאָס אַיז נָאָכְמָעַר מַאֲדָנָעַ...

אַוְיָפָן וועג צוֹם שְׁטָאָט מַעְדוּדְיוֹנְקָעַ אַיז דַעַר רבּי גַּעֲוֹאָרָן אַיְפָּגְּעָהָלָטָן. עַס אַיז שׁוֹן גַּעֲוֹעָן זַיִעַד נָאָגָט צוֹם שְׁבַת אַבְּעַר עַס אַיז נָאַך זַיִעַד ווּוִיט פֿון די שְׁטָאָט ווֹאָז זַיִי ווּילְין אַנְקָוּמָעַן, אָזָן דִי פֿעַרְדָּעַלְעַךְ זענען שׁוֹן פֿאָרְמָטָעַטָּת. מען האָלָט שׁוֹן מִפְּשָׁאָר לְעַכְתָּ-צִיבָּעָן אָזָן דַעַר הייליגער רבּי אַיז נָאַך אַזְיפּן וועג:

דַעַר רבּי, וויל אַז דִי פֿעַרְדָּעַלְעַךְ זַיִל זיך גַּעֲמָעַן שְׁטָרְקָעַר לוּיְפָן, אַבְּעַר זַיִי הַאלָּט נִישְׁט דְרַעְבִּי... דַעַר רבּי האט גַּעֲשְׁפִּירְט יְעַגְּזָעַן מִינְוָטָן אַזְוִי זַיִי אַין אַחְלָום וּוּאָס גַּעַשְׁעַט אַסְאָקָמָל אַזְוִי ווּיל אַנְטָלוּקָן אָזָן קַעַן בְּשָׁוּם אַזְפָּן נִישְׁט, אַזְוִי האט דַעַר רבּי דָאַן

דָעֵר בְּעֵל תְּפִלָּה ~11~

קומיט מען מיט דעם וועג צו אין אריט וואס טע הייסט קעה. און דארט אין דער קעה אין פארהאנדין אלילרי' מאכלים. און אין דער קעה אין גיינ שום פיעער ניט פארהאנדין. נאר די מאכלים ווערין גיינקט דורך דעם בארג פון פיעער הפ'ל און דער בארג פון פיעער איז פון דארט זיער וויט. נאר טע גיינ שטעהשלקס און אווי ווי רינוקיס פון דעם בארג פון פיעער צו דער קעה. און דורך דעם ווערין גיינקט אלע מאכלים הפ'ל.

און די קעה זעהט מען אויך נאר ניט ארוייס. נאר טע איז פארהאנדין א סימן. טע שטיען דארטן פיגיל אויף דער קעה. און דורך דעם וויסט מען או דארט איז די קעה און די פיגיל פאכין מיט די פיגיל. און דורך דעם צינדרין זי און דאס פיעער און פאלעלשין דאס פיעער. דהיננו דורך דעם וואס די פיגיל פאכין דורך דעם בלאיין זי אויף און צונדרין און דאס פיעער. און ווידער טאכע דורך זיער פאכין פאלעלשין זי דאס פיעער או דאס פיעער זאל ניט פלאמען צו שטאיך מעד אוידער בע בע באראך. און זי בלאיין אויך זאס פיעער וועדריג בע באנדארט. און זי בלאיין אויך זאס פיעער מאכל באנדארט מען אווי א פיעער. און צו איז אנדרער מאכל באנדארט מען איז אונער פיעער. אלץ וועדריג דעם מאכל איזו בלאיין די פיגיל אויך דאס פיעער. וואס דערציאלית אלץ דער מלך דעם גבור.

בכוּן זָלְסְטוּ זַיְ פִּירִין (הַיּוֹלְגַעַד) לִיטִיט פָוָן דָעֵר מִדְיָה פָוָן
עשירות וואס זי זענען אטינ) פִּירִין אַקְעָגִין ווִינְט. כְּדִי דָעֵר

האָט דָעֵר גָּבוֹר גִּישְׁמָוֹת מִיט דָעֵם מִלְּהָ, מִכְּחָנָה
מִדְּנָה וּוָסֶ זַיְ זָעָנָעָן אוּזִי אַרְיִין גִּיפָּאַלְיָן אִין דָעֵר
עֲבֹדָה זָרָה פָוָן גַּעַלְט.

האָט דָעֵר גָּבוֹר גִּיאָגֶט צָמָמָלָה אֵיךְ הַאָב פָוָן אַיְיךְ
גִּיהָעָרְט, אוֹ דָוְרָה דָעֵם וּוְעָגָן וּוָסֶ אֵיךְ הַאָב צָוָ דָעֵר
שְׁוּעוּדָה, דָוְרָה דָעֵם קָאָן מַעַן אַרְוִיָּס גַּעַמְעָן דָעֵם וּוָסֶ
עָרָ אִין גִּיפָּאַלְיָן אִין דָעֵר תָּאָהָה פָוָן גַּעַלְט. הָאָט
אִים דָעֵר מַלְּקָה גִּינְעָנְפָּרְטָה יָסֶ אַיְ אַוְיָ.

האָט דָעֵר מַלְּקָה גִּיאָגֶט דָעֵם גָּבוֹר. (דִי זָהָה וּזִי מַעַן
קָאָן דָוְרָה דָעֵם וּוְעָגָן וּוָסֶ גַּעַמְעָן פָוָן דָעֵר תָּאָהָה פָוָן גַּעַלְט)
בָּאֵשֶׁר אִין דָעֵם וּוְעָגָן וּוָסֶ עָרְגִּיט צָוָ דָעֵר שְׁוּעוּדָה, אִיז
פָּאַרְהָאַנְדִּין אַזְעָמָט דָעֵם אַיְזָה אַזְעָמָט. קָוָמָט מַעַן מִיט
וּוְעָגָן אַיְזָה אַזְעָמָט דָעֵם אַיְזָה אַזְעָמָט.
לִגְתָּט אַלְיָב. אַנְהָ דָעֵר לִיְבָה אַזְעָר בָּאַרְאָרְפָּה עָסִין גִּיט
עָרָ אַנְהָ פָּאַלְט אַוְיָחָד קָדְשָׁה כָּדְשָׁה כָּדְשָׁה כָּדְשָׁה
אַנְהָ בָּהָמֹת אַנְהָ עָסֶט זַיְ אַזְעָמָט. אַנְהָ דִי פָּאַסְטִיכִיס וּוִיסִּין
דָעַרְפָּה. אַנְהָ זַיְהִיטָּן זַיְעִיר דִי טַשְׁעַרְדָּעָס אַנְהָ גַּעַמְעָן
דָעַרְלִיבָּה קָוָמָט גָּאָר דָרְוָה בִּיט. נָאָר אַז עָרָ וּוְלִיל עָסִין
קָלְאָפִין אַנְהָ שְׁלָאָגִין אַנְהָ שְׁטָוָרְמִין אוֹיָחָד אַיְם. לוּשְׁמִיר
דָעַרְלִיבָּה קָוָמָט גָּאָר דָרְוָה בִּיט. נָאָר אַז עָרָ וּוְלִיל עָסִין
פָּאַלְט עָרְגִּיט דִי טַשְׁעַרְדָּעָס. אַנְהָ דִי פָּאַסְטִיכִיס
קָלְאָפִין אַנְהָ שְׁלָאָגִין אַנְהָ שְׁטָוָרְמִין אוֹיָחָד אַיְם. לוּשְׁמִיר
דָעַרְלִיבָּה קָוָמָט דָאָס פִּירִין דִי טַשְׁעַרְדָּעָס. נָאָר עָרָ גַּעַמְעָן זַיְקָדָה
אַנְהָ בָּהָמֹת. אַנְהָ בָּרְבָּמָט אַנְהָ עָסֶט זַיְ. אַנְהָ דָעֵם באָרְגָּה
פִּירִין זַעַחַט מַעַן גָּאָר נִיט (פָּלָמָר סָע אַז דָעַר פָּאַרְהָאַנְדִּין
אַבָּאָרְגָּה פִּירִין פָוָן דָעֵר זַיְטָה אַזְעָמָט אַזְעָמָט).
אַנְהָ זַיְקָדָה זַעַחַט אַזְעָמָט אַזְעָמָט אַזְעָמָט.

ריכח פון די מאכלים. זאל זי' פארגיינן. דערנאך או דז
וועסט זי' גיבן פון די מאכלים. וועלין זי' שון בודאי
אווק ווארטן די תאה פון געלט.

האט דער גבור אווי גיטאן. אונז האט גינומען די
דאזיגע ליט. דהינו גרויס לעיט פון דער מידינה פון
עלירות וואס זי' ענגען גאטין אין זיער מדינה. וואס זי'
זעגען אונדער גיקומען מיט דעם ממונה כפ'ל אונז או זי'
זעגען ארוס גיגאנגען פון זיער מדינה מיט דעם ממונה
האבין זי' די מדינה כח גיבן. או וואס זי' וועלין טאן
זאל זי' גיטאן. אונז גאר די קידינה מוז צו שטינן אווי
דען אלימען וואס זי וועלין טאן.

האט דער גבור גינומען די ליט. אונז האט זי' גיפרט
אין דעם וועג. (וואס דער מלך האט אים גאנט כפ'ל) אונז ער
האט זי' גיבראקט בי דער קעה וואס דארט זעגען די
מאכלים. אונז פריד האט ער זי' גיפרט א קעגן וויבט
אי זי' פארגאנגען דער ריכח פון די מאכלים. האבין זי'
אים אנגיהובין זיער צו בעטן אונז ער זאל זי' גיבן פון
די גוטע מאכלים.

דרנאה האט ער זי' גיפרט פון דעם ווינט. האבין
זי' אנגיהובין צו שריינן. סע שטינקט זיער. האט
ער זי' וויךער גיבראקט אקעגן וויבט. אונז זי' וויךער
פארגאנגען דער גוטער ריכח פון די מאכלים. האבין זי'
אים וויךער זיער גיבטעץ. או ער זאל זי' גיבן פון די
מאכלים.

דרנאה האט ער זי' וויךער גיבראקט פון דעם ווינט
האבין זי' וויךער אנגיהובין צו שריינן סע שטינקט
זיער ווילד.

האט זיך דער גבור צו זי' אנגירופין. איר זעהט זיך אונז
סע איי דיא נאר ניט פארהאנזין קיין שום זאך וואס סע
זאל שטינקט. מוז בודאי זי' אונז איר אלילן שטינקט
עס. ווארן דיא איי נישט דא קיין שום זאך וואס סע זאל
האבין א ריכח רע.

דרנאה. האט ער זי' גיבן פון די מאכלים. ווי
זי' האBIN גיעסן פון די מאכלים. האבין זי' פיק
אנגיהובין אווק ווארטן צו ווארטן פון זיך דאס געלט. אונז

אייטליךער האט זיך אומיגראטן א גרוב. אונז האט זיך
באנגלאי אין דעם גרוב מלחמת גרים בושה וואס זי'
האבין זיך זיער גישעט. ווארטן זי' האBIN דערפלט
ויז דאס געלט שטינקט זיער. וויל זי' האBIN פארזוכט
פון די מאכלים.

אונז זי' האBIN זיך צוריסין דאס פנים אונז זי' האBIN
זיך באנגראטן. אונז האBIN דאס פנים נאר ניט גיקאנט
אויף הייבן. אונז איינער פאר דעם אנדרערן האט זיך
גישעט. (ווארטן איזו איז די סיגלה פון די מאכלים. או וווער סע
עסט פון די מאכלים האט ער זיער פינט געלט) ווארטן דארט
אין דעם ארט. איי דאס געלט די גרענטו בושה פון
אלע בושות. אונז או איינער וויל דעם אנדרערן עפעס
אויס ווארטן. ווארטן ער אים אויס דו האט געלט.
ווארטן געלט איי דארט זיער א גרויס בעשה אונז וואס
איינער האט קער געלט שעקט ער זיך מערכ. איבער
דען האBIN זי' זיך באנגראטן מלחמת גרים בושה. אונז
אייטליךער האט נישט גיקענט אויף הייבן דאס פנים
אפיקלו פאר דעם אנדרערן. מכל שבון. פאר דעם גבור.
אונז וווער סע האט נאך בי זיך גיגאנגען עפעס איזו גילדין
אדרער א גראשין האט ער אים מבער גיווען פון זיך
טיכף אונז ער האט אים א ווארט גיבטן פון זיך.

דרנאה איי דער גבור צו זי' גיקומען אונז האט זי'
ארוס גינומען פון זיער גירבער וואס זי' האBIN זיך
דארט באנגראטן פאר בושה. אונז ער האט צו זי' גיאט
קומט מיר. ווארטן היינט באנגראט איר שווין קיין
מואר ניט צו האBIN פאר דעם גבור. ווארטן איך בין דאס
אלילן דער גבור.

האבין זי' גיבטען דעם גבור או ער זאל זי' גיבן פון
די מאכלים קרי זי' זאלין פירין אונז זיער מדינה אוין.
ווארטן זי' אלילן וועלין שווין בודאי פינט האBIN געלט.
לוושמר זי' האBIN גינואט או די גאנצע מדינה זאלין
ארוס פון דער פאה פון געלט. האט דער גבור זי'
גיגיבן פון די מאכלים.

האבין זי' גיפרט די מאכלים אונז זיער מדינה אוין.
אונז פיק ווי זי' האBIN זי' גיגיבן פון די מאכלים. האבין
זי' אלע פיק אנגיהובין אווק זיך ווארטן זיער געלט.

ג'יהערט צו גאנט ברוך הוּא. אונן זיין האבן אלע עזסק גייעוען נאר אין תזורה אונן תפלה אונן תשובה אונן מעשים טובים: אומן גו יהיז רצון ברוך הוּא לעולם אמן ואמן.

סע שטיט אין פסק או השם יתפרק האט אין איבין אין דעם ארט אונן דאס פיער אויז אוייך אין אנדר ער ארט. קומו שבחות (בשעה לא":א): "נאום הוּא אשר אוד לו בציון ותנוור לו בירושלים":

די גאנצע מעשה איי מזורמו אונן דעם קאפעטל ישעה ל"א ע"ש.

דער סדר פון דעם מלך מיט זינע ליטט איי אוזי קעד בעל תפלה מיט דעם גבור. דער מומנה על האזרות מיט דעם חכם. דער מליץ מיט דעם אוחב נאמן. די בת מלכה מיט דעם קנד. דער מלך מיט דער מלכה. אונן זיין זענען צעהן זאכין. וואס די צענען פאר רעכטן גאר די וועלט. אונן געמען איזס איטליך פון זיין נארישקייט. אונן קערין אום אלע צום רעכטן אומת.

אונן האבן זיך באנרגראבן אין דער ערעד פאר גורויס בוושה. אונן די גראזע שעשיים אונן די גאנטן. האבן זיך מעיר גישעטן. אונן די קליליע ליטט וואס זיין פלעגין הייסין כי זיין חיות אונן עופות האבן זיך אודק גישעטן נאך וואס זיין זענען בי אקער בי זיך איזו קלילין גייעוען וויל זיין האבן קיין געלט ניט. ווארין היגנט האבן זיין שווין געוויסטן, או אקרפא פאראקערטן, געלט אונן דער עיקר בוושה. ווארין די מאכלים האבן אין זיך איזו אס גנולה או ווער סע עסט פון די מאכלים. איז ער זיער ממאמס געלט. ווארין ער פילט דעם ריח רע פון געלט איזו ווי פון טינוף פונקן. האבן זיין אלע אודען גיווארפין זיער געלט. אונן זיער גאלד אונן זילבער.

דענאה האט מען זיין גישקיט דעם בעל תפלה. האט ער זיין אויס גיניבן תשבות אונן תקיבוטים. אונן ער האט זיין גירנייקט אונן דער מלך איז גיווארין א מלך איבער גאר דער וועלט. אונן גאר די וועלט האט זיך אום

א. ריכייגר

פורים שמוע

בפשליטות טאנצן אונן פאטשן מיט די הענט, בפרט אין חקש אדר. פארשטייט זיך אונאקדעם וואס איך האב אפגעת אונצן, קען איך זיך שווין גוט אוסקוינען בי התבודדות אונן אפגעבן א פונקטיליכע חזבון פאנן אויבערשטיין, וועד עס איז דער אמתקער לץ, וואס האט געמאקט לצדנות פון מיר.

בערל: וואס דו האסטו אינער וואס פארמעסט זיך מיט דרי?!

פייוויל: אא, ער איז א לץ, אבער איך בין א ערליךער לץ, אונן איך האב א רבוי וואס גיט פאר מיר!

בערל: אונחא! דאס איז א גוטס!

פייוויל: איך האב נישט צופיל צייט יעצט... איך זארכ גיין זאגן אביסל 'לקוטי תפלה' אויף

המשך פון זיין 2

פורים, אבער אין איין ווארט. אלע אצעעלכע סארטן געפילן וואס דער יצער הרע רעדט דיין איין, צום ביישפיל: איז דו ביסט נישט קיין גוטער מענטש, דו ביסט נישט קיין ערליךער אינגל, דו טאקסט נישט אריינוקומען און בית המדרש, ביזט א פאפער, אלעס איז א פשוט'ע לצדנות אונן א דמיון וואס דער בעל דבר (בעל דמיון) רעדט דרי איין מיט זיין געשלייפן לצדנות צינגן..

בערל: אקען, איך פארשטי.

פייוויל: די אנדערע וואך וויל איך דיר פארכיזילן עפֿעס געשםאקע סחרה, פון חבורה לצים, אבער ליצים!

בערל: איך קען קויים ווארטן...

היליגע חכמים זכרונם לברכה: אז "אלע
מוודדים ווען ווערן בטל אבער די טאג פון
פוקרים וועלן נישט בטל וווערן".

אין אנהייב זעגען גענוען אלע התחלות פון
פסח, וויל אלע צמ'ים טובים זעגען א זכר צ
יציאת מצרים, און היינט.... (אי)

אלע התחלות פון פורים)

ראפעוע מיר פון דיליפה פון קען צפלק,
און אך ווּקה זין צי די הייליקיטס פון
דרבי הצדיק און אסטר האפלקה

טאטע, איך דארף יעצט האבן ואונדערליך
גסימ, און גורייס פארקטיגע ישועות, איזו
ווי דו האסט געטונג צו כליל ישראל אין אלע
דורות, גסימ גפלאים ונוראים, אין די ציינן
פון פראך און אסטר, ווען המן הרשע
שמו זכרו איז אויפגעשטאנגען אויף די אידן.
וואס דער נס פון פורים איז גרעטער פון אלע
גסימ וואס דו האסט געטונג פון אלעמאָל. און
דו האסט אונז צוואויסן געטונג דורך דיביגע

די צוועלעפטע מעשה (11) - פון דער בעל תפילה (סוף)

ט. וואס האבן זי גיעזאגט ווען ער האט זי געפירות פון
דען ווינט?

א זע שיטינקט זיינער

זי האבן אסם געבעטן פון די עסן
או אסם זיינער גערונ

ו. וויפיל מל האט עט זי געפירות א קעגן דעם ווינט?

א זיין מאָל

צוויי מאָל

דריי מאָל

יא. וואס האבן זי געטונג ווען זי האבן געגעטען פון די
עסן פון די קאָך?

זי האבן אונגעווובין אוועקווארן די געלל

זי האבן זיך באָגראנט פאר בישעה

בעידע תשבות זענען ריכטיג
יב. וואס איז די גוועסטע בשעה איז יענע פלאץ?

פְּרִילִיכְקִיטִיט

ארײַמען קלידער

געלֶל

יג. וואס האט דארטן געטהוּן ווער ס'האט געטראָפֿן
בֵּי זיך געלֶל?

האט דאס אוווק געליגט פאר ווען ער ווועט

דאָס דארטן
ער האט עס געבעבן פאר זיין חבר

ער האט עס מבער געוען און אוווק געטונג פון

זיך

זד. וואס האבן זי נאָכְדָּעַם געבעטען פון דעם גבוֹ?

אָז אָרְצָאָל זיך געבען אָוּנְגָּן צו תְּשׁוּבָה

אָז עָרְצָאָל מְנֻחָה צו זַעֲירָמִיחָה וּוּנְרָעָמִיגָּה

זאָרְצָאָל זיך געבען פון די עסן צו טראָגן אָין
זַעֲירָמִינָה

טו. וואס איז די סְגָּוָלָה פון די עסן, אָז ווער ס'עַסְטָ פון
דען?

ווערט געלֶל נישט איזוּ חשוב בי אים

אָז עָרְמָאָס גַּעַלֶּל

אָז עָרְיָהָרְמָאָס גַּעַלֶּל

זאָסְטָהָתְפָּרָה: אַוְוָהָגָּדָהָקָּאָפָּהָאָיָםָאָרוֹאָפָּהָאָכָּהָה?

זַעֲמָהָן

זַעֲמָהָן

זַעֲמָהָן

א. וועלכע חי איז דא אויף דעם פיעירדייגן באָרג?

א לעמפערט

א בער

א ליב

ב. וואס טוֹתָה די חֵי ווען די פָּאַסְטָעַכָּר שְׂטוּרָמָעָן

אויף אַיִּם?

ער וווערט זיינער דערשראָקָן

ער אַנטְּלִיפְּטָן גְּלִיךְ

ער נעטָט די בְּחָמָות אָוּן בְּרוּמָט אָוּן עַסְטָ זַי

ג. וואס איז דא אויף די אַנדְּרָעָוָגָן?

אַקְעָקָן

אַלְיָבָן

בְּיִידְעָהָתָהָזְעָנָעָן רִיכְטִיגָּה

ד. ווֹיאָזְוִי ווֹעָדָן גַּעֲקָאָכָט די עַסְטָ אַיִּן קָאָךְ?

דָּרָךְ די פְּיִירָר ווָאָס אַיִּזְוָאָס אַיִּין קָאָךְ

דָּרָךְ דְּבָאָרָג פָּוּן פְּיִירָר

דָּרָךְ דִּיחֵי פָּוּן דְּזָוָן

ה. ווֹיאָזְוִי ווֹיסְטָ מַעַן וָאָסְטָ אַיִּזְוָאָס?

ווֹילְסִיאָז גָּאָרָר הַוִּיכְעָנָן

ווֹילְמַשְׁמַעַקְטָּה דִּגְרָךְ פָּוּן דִּיחֵי

ו. ווֹיאָזְוִי טֹהָטָמָעָן אַנְצִינְדָּן אָוּן פָּאַרְלָעָשָׂן די פְּיִירָר

פָּוּן קָאָךְ?

דָּרָךְ אַסְפָּעַצְיָעַלְעָר צִינְדָּעָר

דָּרָךְ די פִּיגְעָלָעָךְ ווָאָסְפָּאָכִין מִיטְ די פְּלִילְעָד

עַסְטָ ווּרְטָ פָּוּן זִיךְ אַלְיָינִיסְטָ

ז. וואס האט זיך קענָגָעָן גַּעֲזָאָגָט עַרְשָׁתָ צַוְּהָן מִיטְ

די מַעְטָשָׁןְפָּוּן מְדִינָה שְׁלַעְשָׁרוֹתְ?

זַיְיָ קָוְדָם גַּעַבְנָן צַוְּסָן פָּוּן דִּיקָעָד אָוּן נְאַכְדָּעָם

זַיְיָ קָוְדָם צַוְּסָן גַּעַבְנָן פָּוּן קָעָד אָוּן

נְאַכְדָּעָם צַוְּסָן גַּעַבְנָן צַוְּסָן פָּוּן דִּיקָעָד

זַיְיָ קָוְדָם צַוְּסָן גַּעַבְנָן צַוְּסָן פָּוּן דִּיקָעָד

ח. אַזְהָבָן זַיְיָ גַּעַזְגָּזָת וְעַן ער האט זַיְיָ גַּעַפְּרִיט

קָעָגָן דִּי ווּינְגָן?

אַז עַסְטִינְקָט זַיְיָר

זַיְיָ אָזְהָבָן אַסְטָבָעָן פָּוּן דִּיחֵי

אַז עַסְטִינְקָט דָּא גַּטְעָר גַּעַרְעָךְ

האבן נישט געהאט קיין ברירה נאר צו עסן פראַסטע מלָה פון שטילעך וויזען וואס די פויזען אַסּוֹן, אונַ מאָכוֹן קדוֹשׁ אוֹרְחָה. אַפְּילוּ דעם רבִּינְסֶבּ בעכער אַיְזָק נישט דָא, אונַ אַוְדָאי נישט קיין וויזען אַדער ברוֹנְגֶּפֶן. אַפְּגַּעֲרָעַדְטָן פון פִּישָׂ אָוֹן פְּלִיאִישָׂ, אַזְּיק נישט קיין פָּעַסְעָרָ צוֹ שְׁנִינְדָּן דֵי מלָה, ווּער טְרָאָכְטָן בְּכָלְ פון טְעַלְעָרָס אָוֹן לְעַפְּלָעָה. אָזְּויַהָּתָם דָעַר רבִּי גַּעֲפְּרָאוּעַט דָעַם שבָּת.

אַיְזָק נְעַזְוָדְיְוקָעָן זְעַנְעָן אַלְעָ חַסְידִים זִיךְ צַמְגַּעַקְומָעָן פון עַטְלִיכָּעָ שְׁטָעָט, זַיְיָ ווַיְלָזָן אַיְגָּאַנְיָנָעָם מִיטָּן רַבִּיָּן אוֹרְחָה. אַבְּעָר דָעַר רבִּי קְוָמָט נִשְׁתָּאָן! דָעַר רבִּי ווּעַט נִשְׁתָּאָן קְעַבְּנָעָן זָאָגָן זַיְיָן הַיְלִיגָּע תּוֹרָה אָוֹן פָּאָרָעָכָטָן דֵי תּוֹגָּוִים ווָאָס עַר טָס אוֹרְחָה ווּעַן עַר זָאָגָט תּוֹרָה. נִשְׁתָּאָן פָּאָרָעָכָטָן דֵי מְעַנְטָשָׂן ווָאָס זְעַנְעָן דְּרַבִּי בַּיִם קְעַרְנָן דֵי תּוֹרָה ווּעַרְנָן פָּאָרָעָכָטָן נָאָר אוֹרְחָה אַלְעָ דָוָרוֹת, מִיר אַלְעָ אָוֹרְחָה דֵי שְׁפָעַטְעָרָעָה דָוָרוֹת, אַלְעָמָעָן הָאָט דָעַר רבִּי אַיְגָּזָן ווּעַן עַר זָאָגָט תּוֹרָה.

דְּרַבְּרָפָאָר טְאָקָעָ יְעַדְעָס מָאל ווּעַן דָעַר רבִּי פְּלַעַגְטָן זָאָגָן תּוֹרָה, אַדְעָר סִיְּזָעָן וּעַלְקָעָן זָאָק עַד חָאָטָט גְּעַטְוָן בְּצָבּוֹר ווּעַן עַר אַיְזָק נְעַזְוָדְיְוקָעָן מִיטָּן זַיְיָן לְיִיטָּט, פְּלַעַגְטָן עַר שְׁפִּירָן דֵי פְּחָד ווָאָס אַיְדִּישָׂעָ קִינְגְּדָעָר הָאָבָּן עַרְבָּה יּוֹם כְּפָור ווּעַן מְעַן גִּיטָּת אַיְן שָׁוֹל צָוּ כָּל גְּדָרִי. אָזָא שְׁרָעָק הָאָט דָעַר רבִּי גַּעֲהָטָט שְׁבָּת אַדְעָר יּוֹם טָב ווּער עַר פְּלַעַגְטָן זִיךְ גְּרִיאָטָן צָוּ זָאָגָן תּוֹרָה בְּרָכִים.

מִיר פָּאָרָשְׁטִיְּזָן נִשְׁתָּאָן אַלְעָ סּוֹדָות ווָאָס אַיְזָק נְעַזְוָדְיְוקָעָן זָוָם רַבִּיָּן. עַס אַיְזָק נְעַזְוָדְיְוקָעָן צְוָתָן צְוָאָתָן צְוָאָתָן אַיְזָק נְעַזְוָדְיְוקָעָן. אַלְעָס ווּעַרט גַּעֲפִירָט פון באַשְׁעָפָר, עַס שְׁטָעָקָט אַיְזָק נְעַזְוָדְיְוקָעָן. אַלְעָס ווּעַרט גַּעֲפִירָט אַיְזָק נְעַזְוָדְיְוקָעָן. פּוֹל מִיטָּן גַּרְוִיסְעָס סּוֹדָות.

אַבְּעָר מִיר קִינְגְּדָעָלְעָה זַיְיָן יְעַצְתָּ אַיְן שְׁטוֹב בַּיִם דֵי גַּעֲדַעַטְעָ שְׁבָּת טִישָׂ, מִיטָּן דֵי גַּאנְצָעָ מְשֻׁפְּחָה, לְאמִיר אַלְעָ פְּרִילִיךְ זַיְיָן אָוֹן לְסְטִיג זַיְיָן אוֹן מִיר זְעַנְעָן אַיְדָן אַיְזָק דָעַר אַיְבָּרָעָשָׁטָר הָאָט אָוֹנוֹ גַּעֲגָבָן אַזָּא שְׁיִיבָּע מְתָנָה שְׁבָּת קְודָשָׂ. מִיר ווּעַלְנָן זְיַגְעָן שְׁיָן זְמִירוֹת, זַיְיָן בַּיִם טִישָׂ מִיטָּן גְּרוֹזָס דָרָךְ אַרְצָן עַס אַיְדָל אַזְּוִי ווּמְעַן עַסְטָן גְּעַבְּן גָּאָר אַזָּא גְּרוֹזָס חַשּׁוֹבָן אַיְדָן! אַיְן אוֹמָן ווּילְקָעָן מְעַן מַאֲכָן כְּפָוד אַבָּא אַזָּא זַיְיָן דְּרַעְצָיְלָן דָעַם שְׁיִינְגָּעָם מְעַשָּׂה פון הַיְלִיגָּן רַבִּיָּן.

גוט שבָּת

"בָּאַשְׁעָפָר, זַיְיָ מִיר מְזַבְּחָה צָוָאָמִתָּע עַנְנָה, אַיְה זָאָל ווִיסְעָן מִין שְׁפָלוֹת מִיט אָנוֹ אַמְּתָה, אַבְּעָר הַיְלִיגָּע אַיְדָקָעָר בָּאַשְׁעָפָר הַעַלְרָ מִיר אַיְדָקָעָר זָאָל נִשְׁתָּאָט אַרְאָפְּפָאָלָן אַזָּא ווּעַן צַעְלָלָאָפְּטָן פון יְעַדָּע קְלִינְעָ נְפִילָה, נָאָר אַיְדָקָעָר זָאָל זַיְיָן פָּעַסְטָן אַזָּא שְׁטָאָרָק מִיט מִין אַיְדִּשְׁקִיָּט ווָאָס אַיְדָקָעָר זַיְיָן דָעַר אַיְבָּרָעָשָׁטָר גְּלִיבָּן אַזָּא דָעַר אַיְבָּרָעָשָׁטָר הָאָט אַגְּעוֹן אַלְגְּדָעָר נְחַת רְוִית פון יְעַדָּע קְלִינְעָ הַלְּבָעָ פְּעַלְהָ ווָאָס אַיְדָקָעָר טָוָה."

זָאָל דָעַר אַיְבָּרָעָשָׁטָר הַעַלְפָּן אַזָּא מְעַן זָאָל קְעַבְּנָעָן מַאֲכָן דֵי רַבְּכָטִיגָּע הַכְּנָה צָוָם הַיְלִינְגָּן יּוֹם טּוֹב פּוֹרִים אָנוֹ עַס זָאָל ווּעַרְנָן אַיְבָּרָעָדָרִיט אַלְעָ מְחַשְּׁבָות פָּוֹן דֵי אַלְעָ ווּעַלְכָּבָן ווַיְלָזָן מִיאָשָׂן זָאָל שְׁטָעָרָן אַיְדִּישָׂעָ קִינְגְּדָעָר זַיְיָן דָיְנָעָן הַשְּׁמָ יְתָבָּרָה אָנוֹ לְאָנוֹ גַּיְשָׂט דְּרַעְנָן צָוָם אַיְבָּרָעָשָׁטָן, זַיְיָ אַלְעָ זָאָל ווּעַרְנָן בְּטָל וּמְבָטָל אָנוֹ מִיר זָאָל שְׁוֹן זְוָה זַיְיָן צָוָם הַיְלִינְגָּן דֵי אַלְעָ וִיסְעָ עַצְוָת פָּוֹן הַיְלִינְגָּן רַבִּיָּן, בְּפֶרֶט דֵי הַזְּוִיפָּט עַצְחָה ווָאָס אַיְזָק נְעַזְוָדְיְוקָעָן הַלְּזָה עַלְיָוָה מִן הַכָּל". זַיְיָ צָוָם בָּאַשְׁטִימָעָן אַזְּיָּט אַיְן טָאגָע אָנוֹ גְּיָיָן אַיְן אַשְׁטִימָעָן רַזְאָגָע פָּלָאָץ אָנוֹ זִיךְ אַזְּיָּט צְוָאָתָן דָאָס הַאָרֶץ פָּאָרָן אַיְבָּרָעָשָׁטָן, ווָאָס וּכְעָרָק מְקָרְבָּה דֵי גַּאֲוָה שְׁלָמָה בָּמְהָרָה בִּימֵינוֹ אָמָן.